

- перелік номенклатурних позицій виробничої програми підприємства (основні бізнес-поля діяльності);
- деталізована характеристика профільної продукції підприємства (ціново-якісні параметри);
- організаційна структура підприємства та структура управління, загальні ознаки соціально-психологічного клімату;
- первинні документи бухгалтерського (фінансового) обліку: баланс, звіт про фінансові результати, калькуляції тощо.

У процесі виконання діагностичних процедур виконуються необхідні обчислення, формуються аналітичні таблиці, готуються узагальнення та висновки. Ведеться також підготовка матеріалів до презентації: стендів, роздаткових матеріалів, кодограм. У разі потреби учасники самостійно ведуть пошук додаткової інформації, систематизують та узагальнюють її. Важливою складовою виконання завдань є обґрунтування доцільності використання адекватного ситуації методичного апарату економічного діагностування, що є дуже важливим для магістрантів.

Проведення тренінгових занять для студентів четвертого курсу з курсу «Економічний аналіз та діагностика» має на меті передусім викликати професійний інтерес до аналітичної роботи. Для них були розроблені на базі офіційної звітності кейсові завдання по оцінці фінансового стану реальних вітчизняних підприємств, які свого часу аналізували студенти п'ятого курсу під час проходження виробничої та переддипломної практики.

Проведені заняття підтвердили ефективність активізації аналітичних якостей студентів засобами тренінгових технологій навчання.

О. О. Євдоченко, асистент кафедри міжнародного менеджменту

МОТИВАЦІЯ ЯК СКЛАДОВА ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Сьогодні досить часто використовуються такі методи активізації навчального процесу, як «мозковий штурм», дискусії та конкретні ситуації з предмету. Проте активізувати навчання можна й підвищивши рівень мотивації студентів.

При проведенні практичних занять можна запропонувати наступні відносно прості методи та прийоми стимулювання мотивації навчання студентів:

1) комунікативну атаку — наприклад, цікаве дискусійне запитання, яке було б не лише інформаційного характеру, а й пов'язане з предметними інтересами студентів;

2) доведення та переконання — використання дедукції, а саме від конкретних прикладів до загального ствердження про необхідність певного процесу чи явища; посилення на несуперечливі факти та відомості (статистичні дані), використання аналогій та порівнянь; підкреслення актуальності та практичності даної теми у житті;

3) сугестію (навіювання) — періодичне повторення однієї і тієї ж думки; автоматичне включення до творчої роботи, коли обмаль часу на обмірковування її необхідності;

4) метод долання перешкод — стимулювання часом (обмеженість у часі при виконанні конкретних завдань безпосередньо на практичному занятті. Прикладом може бути виконання завдань «малими» групами);

5) метод делегування — особистісно-довірливе звертання до аудиторії; взаємоперевірка однієї «малої групи» іншою;

6) метод закріплення позитивного враження — узагальнення основних думок та підведення підсумків, «запрошення» до подальшого вивчення предмету; подяка слухачам за активну участь у всіх видах завдань; встановлення зв'язку з попередніми та наступними темами для заохочення вивчення наступної теми.

Мотивами при проведенні даного заняття для студентів можуть бути:

— задоволення від процесу (нестандартна форма проведення заняття) — 50 % (на думку студентів; відсоток впливу кожного фактору, який мотивував діяльність групи);

— прагнення до отримання результату діяльності (отримання знань з даної теми) — 30 %;

— прагнення до винагороди діяльності (отримання оцінки та додаткових балів на заліку чи іспиті) — 18 %;

— запобігання санкцій — 2 %.

Результати занять із застосуванням таких прийомів та методів показали, що студентам подобається нестандартний підхід до проведення практичного заняття, поєднання декількох видів роботи, в тому числі і творчих. Засвоєння матеріалу відбувається краще, особливо при виконанні творчих завдань, де студенти не лише використовують набуті знання, а й власний досвід, та мають змогу виразити це в довільній формі. Метод дискусії дозволяє виявити цікаві факти з обраної теми. Атмосфера є більш налаштовуючою на робочий лад, бо ступінь мотивації (зацікавленості) є вищим, ніж

при проведенні звичайного заняття. Відповідно, активізація діяльності студентів на практичному занятті призводить до кращого опрацювання теми, її запам'ятовування, а також якості засвоєння матеріалу, тим самим покращуючи рівень засвоєння предмету.

Г. А. Єгорова, ст. викл. кафедри
педагогіки та психології

ПОВЕДІНКОВА ТЕРАПІЯ ЯК ТЕОРЕТИЧНА ОСНОВА АСЕРТИВНОГО ТРЕНІНГУ

Соціальні очікування сучасної молоді від системи вищої освіти відповідають цінностям постіндустріального суспільства. Вони пов'язані із самореалізацією та самоактуалізацією особистості в процесі професійного становлення і формування умов розкриття особистісного потенціалу.

Тому сьогодні актуальним стає прагнення молодшої людини до формування такої сучасної форми поведінки, яка б давала можливість для самореалізації та особистісного зростання.

За останні роки вчені провели безліч експериментів по вивченню форм поведінки й установили, що вона підкоряється певним законам.

Якщо людина не здатна бути хазяїном свого життя, а тільки підкоряється бажанням інших, вона стає все більш і більш невпевненою в собі. Це інгібіторний чи задушений тип особистості. Такі люди не бувають самодостатніми, все життя живуть за правилами, встановленими іншими. Толком не знають хто вони, що відчують, чого бажають.

На противагу їм, люди зі збудженим типом особистості (ексаторним) не бояться власних почуттів. Їх не лякає ні почуттєвий контакт, ні емоційний конфлікт, і вони діють у повну силу своїх почуттів. Така людина знає хто вона у цьому світі, чого бажає. Вона — самостверджується, вона — асертивна.

Цілком зрозуміло, що людина з задушеним типом особистості (інгібіторним) дуже страждає від фатальних наслідків своєї невпевненості: від нерозвитку особистості, відсутності професійних успіхів, від розірваних напівшляху відносин, від усіх психосиматичних симптомів: втоми, мігрені, виразки тощо.

Виявляється, за певних умов стиль може бути змінений. І закони цієї зміни можуть бути використані для вирішення поведінкових проблем. Так, у результаті досліджень провідними вченими була запропонована нова методика в наступному контексті: те